

A TABERNÁKULUM ELŐTT

Fehér kenyérben rejtőző Istenem, imádlak! Fényért jövök hozzád és erőért.

A búzaszemről szóló tanításod foglalkoztat már hetek óta: „Ha a búzaszem nem hull a földbe és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz” (Jn 12,24). Ezek a búzaszem lehetőségei. Melyiket válassza? – Ára van mindkettőnek. Válassza a szűk, terméketlen egyedül maradáást, vagy a sokat ígérő önfeláldozást? Nem ugyanaz a halál, de halál várja itt is, ott is. Ha öncélúan akar élni, az önzés páncélja egyre jobban összeszűkíti, kiszárítja, kiöli életét, a csíra reménye nélkül. A sokszoros termésnek viszont félelmetes nagy ára van. A földbe esni. Sötétbe, csendbe, magányba. Várni az elhalást. – Szenved a búzaszem? Szenved! Fájó az egyedüllét, riasztó a sötétség, nyugtalanító a csend. Fél a gabonaszem? Lehetnek kétségei? Biztos benne, hogy elhaló létéből új élet sarjad? Honnan veszi az erőt az önfeláldozásra? Honnan a türelmet a hosszú várakozásra?

Ezek már nem a búzaszem gondjai. Ha átadta magát a föld életet fakasztó erejének, biztos lehet. Sötétsége fénné, csendje reményteljes ígéretté, egyedülléte bőséges életté válik . . .

Igénytelen kicsi búzaszem! Micsoda erők szabadulnak föl benned, ha elhalsz . . . Lehull minden bénító kötelék, föloldódik minden görcs. Szabaddá válik mindaz, amit Isten beléd helyezett. Halált legyőzve, diadalmasan tör fel belőled az élet, készen a bőséges termés valószínűsítésére.

Az én lehetőségeim . . . Uram! hányszor akartál búzaszemként a földbe vetni!? Hányszor tiltakoztam és menekültem? Rémitett a búzaszem sorsa. A sötét, az egyedüllét, a csend. Színesebb, változatosabb szerepről álmodoztam. Kerestem ezeket, törtettem utánuk. A káprázat jobban hatalmába kerített, mint a bő termés ígérete. Az eredmény . . . terméketlenség, beszűkülés, görcsök. Ezek szorongatják életemet, és terelik nem az életet hozó, hanem a megsemmisítő halál felé.

Uram! van még időm a földbe kerülni? Van még időm elhalni és bőséges termést hozni? Kérhetem még, hogy vess a földbe? Annyi hűtlen visszautasítás után? Kérhetem, hogy vedd el tőlem a megsemmisülés félelmét? Hogy tölts el a sok termés reményével? – Vetítsd lelkembe a búzaszem titkát. Tudom, hogy keresztet rá a magyarázat, de a megértést, a megértését kérem Tőled. Kegyelmed nélkül tehetetlen vagyok. Pedig de szép volna új életek csírájává lenni! Neked szentelt, Érted élő és elhaló életek . . . Uram, Te mindent tudsz! Tudod, hogy ez még mindig nyitott kérdés az életemben. Segíts hozzá a megoldásához.

Alexia

LEVELEK A MISSZIÓBÓL

28 éves misszionárius életemben még sohasem fordultam sürgető S. O. S. kiáltással hazám felé, de most meg kell tennem. Karácsony másnapján óriási tájfun pusztít

tott nálunk. A pusztulás leírhatatlan. Plébániám területén több mint 4200 lakóház omlott össze. Csak itt Victoriában ezrével maradtak a családok hajléktalanul. Csapatostul jönnek az emberek és segítségért könyörögnek. Könnyű szökik a szemembe az éhes gyermekarcok láttán. De hogy tudjak valamennyin segíteni?

A vihar több mint 4 óra hosszat tombolt. Hátzetőket sodort magával, a régebbi iskolaépületeknek még a gerendáit is. Négy halottat kellett temetnem az összedőlt házakból. A szomszédos missziós állomásokon sokkal többen haltak meg a tenger hullámainál, mivel ezek a tengerparton fekszenek. A szél gyorsasága 200—250 km közt lehetett óránként. Ez volt századunkban eddig a legerősebb tájfún. Plébániám vasbetonból épült, de a szél óriási szívóereje felláztotta a tetőt, a bádoglemezek szanaszét repültek, s víz ömlött a szobákba. A földszinten találtunk menedéket azzal a 150 mangyánnal (hegyi pogánnyal) együtt, akik az ünnepekre lejöttek. Plébániatemplomunk sértetlen maradt, az új, három emeletes iskolaépületnek csak az ablakai törtek be és a tető sérült meg. A kár az egész területen bizonyára több millió dollárra rúg. Sok faluban egyetlen ház sem maradt épen. De a kápolnák egy kivételével mind megmaradtak, és ideiglenes menedéket nyújtanak az embereknek. Az Úristen bocsásd meg, ha szolgálatunk gyengeségeink miatt nem volt tetszésére, és Ő küldte ránk ezt a szenvedést és megpróbáltatást. Bármilyen nehéz is, megpróbálunk hittel „igen”-t mondani rá. Nehéz ilyen körülmények között misszionáriusnak lenni. Imádkozzanak értünk.

Ezt a tájfunnt már július elején megelőzte egy másik, szintén igen erős és pusztító. A tájfun marad a Fülöp-szigetek legnagyobb ellensége.

Különben sok szép is történt a múlt esztendőben. Missziós iskoláinknak 1228 tanulója volt. Több mint 6000 elemista tanul az állami iskolákban, ezeket 16 katekétám és két bencés nővér tanítja hittanra. Legalább 100 000 schilling kell ennek költségeire. Épül az új plébániaközpont a lelkipásztorkodás, szemináriumok stb. céljaira. Ebben az évben ünnepeltük a plébánia ezüstjubiläumát: 25 éve jött ide az első verbita plébános. Okt. 14-én volt kibővített templomunk felszentelése. 27-én 11 diakónust szentelt pappá az SVD papnevelőben, egy innen való. A két előző évben egy-egy megyéspapot szenteltek innen, és két év múlva, ha Isten is úgy akarja, megint egyet. Karácsony előtt, a kilenced idején úgy tele volt a templom, mint még soha. Káplánom — sajnos most csak egy van — a távolabbi falvakat látogatta meg.

(Egy későbbi levelemből:) A felépítési munka folyik. Bizonytalán évekig érezni fogjuk a katasztrófát, mert nemcsak a lakóházakat pusztította a vihar, hanem a megélhetési lehetőség is sokat szenvedett. A lakosságnak majdnem 80 %-a gyümölcs-, kávé- és kókuszdiótermeléssel foglalkozik. Sok helyen újra kell kezdeni a fák ültetését. De milyen kellemes volt tapasztalni, hogy mi misszionáriusok nem vagyunk egyedül, a szolidaritás az otthonnal igenis erős. Az első segítséget rendi központunktól, Rómából kaptam, és sok missziós jótevő segít. Előljáróim megengedték, hogy még ebben az évben 4—5 hónapos vakációra mehessek Európába (öt év után). Ha minden jól megy, talán júliusban indulhatok.

P. Halász Lajos SVD
Victoria, Or. Mindoro 4415
Philippines

+

A filmapostolkodás most már csak mellékfoglalkozásom lett, mivel a püspöki irodába kerültem titkárnak. Itt csak ketten vagyunk a püspökkel, és így én minden vagyok. A páterek, nővérek ügyes-bajos dolgaiban igyekszem segíteni. Kéréseiket elintézni, miseintenciákat kiosztani, leveleket megválaszolni és ehhez hasonlókat. Hét végére meg a püspök reám bízott egy falut, hogy ott a lelkipásztorkodást lássam el. Nincsen elegendő pap, így segítenem kell keresztteléseket, házasságokat előkészíteni és a vasárnapi istentiszteletet megtartani. Szóval keményen be vagyok fogva minden nap. Jelenleg már 63. évemben vagyok, amiből 30-at itt töltöttem. Habár a jó Isten jó egészséggel áldott meg, így még bírom az iramot. Az első tíz év bizony nehéz volt. Mindenrová gyalog kellett menni. Most már a legtöbb állomásnak van útja száraz-

földön vagy a folyók mentén. Csupán néhány van még, amit csak repülővel vagy helikopterrel lehet megközelíteni. Ellenben minden állomásnak van adó—vevő rádiója, így van összeköttetésünk, és ha baj van, a repülőink hamarosan ott vannak a helyszínen és segítenek. — Azt mondják, hogy minden kezdett nehéz. Ez elsősorban vonatkozik Új-Guineára. Ez a sziget ui. elzárva élt a világtól egészen az utolsó száz esztendőig. A misszió az idén ünnepli száz éves jubileumát. Az SVD csak 1896-ban jött ide. Négy egyházmegyénk van itt, ahol mindig csak verbita püspökök voltak ezidáig. Lehetséges azonban, hogy ez rövidesen meg fog változni, mivel a bennszülött papok lassankint szaporodnak. Itt nálunk az egyik a mi vármegyénk főispánja (Provincial Premier). A miniszterelnök személyesen jött ide a püspökünkhöz és kérte, hogy engedjük el egy időre, mivel a kormánynak nincs még elegendő képzett embere. Így hát a püspök, bár nem szívesen, de kénytelen volt beleegyezni. Hogy ez mennyire igaz, bizonyítja az is, hogy az első kormány megalakításakor négyen nem tudtak írni-olvasni a miniszterek közül. A nevük aláírásánál csak egy görbe vonalat csinálnak. Hogy aztán mit írnak alá, azt persze a titkároknak kell tudni. Ezek pedig még most is az ausztrálok. Itt küldöm még a püspökünk levelét is. Ő személyesen írta.

Bro. Salvius Appenzeller SVD
P. O. Box 107, Wewak, E. S. P.
Papua New Guinea

(A püspök egy hosszú angol levélben igen kedvesen beszámolt az összes ottani magyar misszionáriusokról. Salvius testvéren kívül három verbita dolgozik ott: Végvári atya, aki 1952-ben jött vele együtt, egy kis szigeten lelkipásztorkodik, s emellett egy vasbeton hajó építésével van elfoglalva; Szabó atya egy másik egyházmegyében a hegyek közt működik, de gyakran jön látogatóba; Tóth atya a Sepik folyó felső folyásánál, az egyik legtavolabbi és legnehezebb állomáson, tele mocsárral és a velejáró moszkítókkal, utak nélkül. „De Tóth atya békésen folytatja munkáját, tudva, hogy a Jó Pásztor nyomdokaiban jár, amikor keresi nyáját, táplálja és védelmezi őket. Erősen érzi ezt az ember, ha ilyen nehézségeken kell keresztülmennie, hogy utolérje a mocsarak és őserdők mélyének lakóit.” Csak az a baj, hogy fiatal erők kellenének a misszióba. — Két fényképet is küldött magáról, az egyikken könnyű trópusi öltözetben látjuk bérmakörútján éke között.)

1926-ban egy Hermina nevű zárdába, az ún. ferencrendi Mária misszionárius rendbe léptem Pesten. Mindjárt a noviciátus és az első fogadalom után Rómába küldtek 1929-ben. Kijelöltek a misszióba, Brazíliába a leprásokhoz, Amazonia fővárosába, Manausba. Rómából Párizsba, onnan Angliába mentem. Nov. 11-én Liverpoolban hajóra szálltunk, 8 nővér. Irány: Manaus, ahova meg is érkeztünk december 6-án. Még akkor nem épült telep a leprásoknak. A városon kívül voltak, elég rossz helyzetben. Az új telep csak később épült. Mi egy kis egyemeletes házban laktunk, ahol négyen szűkösködünk nővérek. Ide hoztuk a leprások gyermekeit a születésük után, ezeket én gondoztam. Amikor már beszéltek, úgy hívtak: „mama”. Így dolgoztam boldogan a kis leprás gyerekekkel. Persze nem is ismerték szüleiket, akik időnként meglátogathatták őket, de csak a kapun kívül álltak meg. Én szépen felöltöztettem a kis gyereket, a karomra vettem, és így mutattam nekik messziről. — 8 hónap után a kereszt bemutatkozott. Nagyon megbetegedtem. Elkaptam a maláriát, a sárga betegséget. Vissza kellett hajózni Rio de Janeiro-ig. Egy hét múlva egy magas fekvésű üdülőhelyre küldtek, ahol egy szanatórium (Campos do Jordão) van, nem régen avatták föl. Jó gondozás után és a jó Isten segítségével meggyógyultam. Itt 22 év alatt nagyon szép misszióm volt a betegek között. Ezután mindig mint betegápoló működtem Belo-Horizonte-ban, São Paulóban és környékén. Most is S. Paulo közelében működöm. Most már mint nyugdíjas. De mindig csinálok valamit. Hála Istennek jól érzem magam. Körül vagyunk véve szegényekkel, szűkölködőkkel és hátramaradottakkal. Tanítjuk a szülőket, hogy hogyan kell nevelni a gyerekeket, takarítani, mosni, varrni, főzni. És a keresztény

vallásban nevelni. Most is egy nagy csapat gyereket készítünk elő az első áldozásra. Itt közelünkben lakik egy idős pap, hála Istennek mindennap misézik a mi kis kápolnánkban.

Ocsai Borbála f. m. m. (újabb címe:)
C. P. 512, 17 500 Marília S. P.
Brazília

Szól a telefon (a kórház belső telefonja): Császár testvérét keressük. Megyek mindjárt — jelentkezik a testvér. Hányadszor hívták ma?

Rengeteget dolgozik. A Szent Család kórház patikaügyeit intézi, és gyakorlatilag a kórház irányítását. Mindenről tud. Mindenkire gondol. Terveiben szerepel a kórház előhaladása. Nehéz feladat egy kis vidéki községben kórházat fenntartani. De így néhány szegényebb betegnek is segítünk, akin talán sehol sem segítenének. „Kórházunk anyagi ügyeit Szent József oltalmába helyeztük — mondja a testvér —, és naponta kérjük támogatását. Hála Isten eddig még nem volt pénzügyi nehézségünk, — illetve minden hónap végén van, amikor a 17 alkalmazottat kell fizetni, az egyre emelkedő munkabérek miatt, de azért mindig összejön valahogyan.” A testvér estig fent van, és korán reggel kel. Egész nap dolgozik. A kórházon kívül a konyhát is irányítja. És ha van egy kis ideje, valamit hozzáad a kórházi koszthoz. Ezek az adalékok a legjobbak. Néha eltűnik egy-két napra. Hová ment? Szórakozni? Arra nincs ideje. Taipeibe vagy máshova megy orvosságot szerezni vagy átvenni. Kedves modorával, szerénységével minden ajtót kinyit. Az orvosságszerzés fontos feladat, mert a kórház fenntartási költsége igen magas.

Mit jelent a kórház keresztény szempontból? Az ápolónők közül csak egy a keresztény, de a többi is igyekszik komolyan végezni munkáját. Hat rájuk, hogy a kórház keresztény kórház. Császár testvér és a nővérek igen jó hatással vannak a nem keresztény személyzetre. Róluk látják, mi az: kereszténynek lenni. És talán hatásukra kissé jobban bánnak a betegekkel. (Rendtársának, P. Vajda Tibornak beszámolója. A testvér címe: Bro. Császár György SJ, Lutsao, Chiayi Hsien, Taiwan 611, R. O. C.)

Interjú Bencze István testvérral Taiwanban:

— Isten hozta, kedves Testvér! Ritka vendég nálunk, a végén még elfelejt bennünket magyarokat.

— Azt ugyan nem! Dehát az előljárók Isten képviselői; csináljuk azt, amire küldenek. Amikor régen Turóczy néni börtöngyárában kitanultam, nem gondoltam volna, hogy annyiféle nagy munka lesz abból.

— De kezdetben a tamingi magyar egyházmegyében (Nagy-Kínában) misszióskodott, akkor mindig magyarok között élt és dolgozott, „otthon” érezte magát, inkább, mint ezekben az években. Nemde?

— Igen is meg nem is. 46 éves missziós életemből 13-at Tamingban töltöttem. De már akkor kezdődött a „mostani”. 3–4 szomszédos egyházmegyében hamar rájöttem, hogy Turóczyné keze alatt sok mindent megtanultam, ami itt igen kapós. De akkoriban inkább csak a műhelyben dolgoztam másoknak is — „otthon”. De annak vége szakadt. Vándorbotot fogtam, mert az egyház és a rendünk sorsa az lett.

— Hova került akkor?

— 1949-ben a rendi fiatalsággal mentem a Fülöp-szigetekre mint betegápolójuk. Vagy 120-an voltak. Persze új intézményeket is kellett építeni és berendezni, az az én szakmám. A magasabb előljárók fölfedezték, hogy ez a magyar testvér sok mindenre jó. Attól fogva csak részben tudtam a magyar missziósnak dolgozni, és mind kevesebbet lehettem magyarok között. De hát ugyanúgy van a missziókban a páterekkel is. Őt év alatt ott is műhelyeket kellett létesíteni. Azután „a mór elvégezte munkáját, a mór mehet . . .”

— Mi következett azután?

— Életem legnagyobb munkája. Az történt, hogy az Egyház Formóza felé indította el a Nagy Kínából kiűzött missziósokat, köztük a magyarokat is. De itt új helyzet előtt álltunk. Egyházunk ugyan itt már létezett, de csak mint jelentéktelen valóság. Most jöttek a missziósok, csoportosan; de se missziók, sem intézmények. Elképesztő iramban indult meg az építkezés és berendezkedés. Engem egész műhelyemmel együtt 1954-ben áttelepítettek ide. Építési vállalkozó ugyan nem lettem, de a tervezések, rajzok és az építkezések ellenőrzése az én szakmám lett. Hihetetlen nagy munka volt. Missziók berendezése, a templomok és minden egyházi felszerelés túlnyomó részben hozzám került. Műhelyem és munkásaim száma óriásian megnövekedett. Az egész szigetnek dolgoztam. Egyházmegyék, szerzetesek, mindenféle intézmények jöttek sürgős rendeléseikkel. Persze a magyarok potzui missziója az első helyen volt. Összes központi háza és a legtöbb vidéki állomás az én művem volt. Szegény Turóczyné bele-szédült volna, ha látja, mivé nőtt az ő régi nevelése. Persze mások is dolgoztak ilyen munkában. Magam nem bírtam volna.

— Így a testvér munkája jelentős szociális jótéteménynek számít.

— Valami ilyesmi.

— És most mit csinál?

— Az ember nem él örökké itt a földön. Az történt, hogy közben már 76 éves lettem. Hat éve a provinciális a FUJEN katolikus egyetem jezsuita részlegébe helyezték el.

— Nyugállományba került?

— Hála Istennek arról még nincs szó. Egyik munkaköröm most is az építkezések (tervezés, rajzok és ellenőrzés). Főképp templomok és kápolnák. Sok szaladgálással jár. Bevásárlásokat intézek (évtizedek tapasztalatai és összeköttetései jól jönnek). Nagyon sokan veszik igénybe hosszú tapasztalataimat. Meddig bírom még, nem tudom. A kor „kór”-t is jelent, ami intelem: az öregkor után egy új kor mutatkozik a látóhatáron. Arra készülni, abban reménykedni, ebben a reményben tenni-venni. Életünk célja nemde ez? Szívesen tervezek most is kápolnákat, oltárokat, tabernákulumokat, művészi örökmécseseket, és közben arra gondolok, hogy nekem is oltárnak, tabernákulumnak, örökmécsesnek kell lennem. Nem?

— Van-e valami kérése misszióink barátaitól?

— Ha nem zaklatnám őket, hálás volnék, hogy ha igen szép oltárokra és tabernákulumra bukkannak, azokról fényképet küldenének nekem.

— És még mit kérne?

— Sok buzgó szent imát missziós hivatásokért (papok, testvérek, nővérek). És még valamit. Ezt a jó Istentől: Kedves missziós barátaink számára testi és lelki békét, áldást az égből és sok kegyelmet, az örök üdvösséggel.

Bro. Steven Bencze SJ

Fujen University

Hsinchuang, Taiwan 242, R. O. C.

+

(Jugoszláviából írják:) A szép magyar bélyegeket misszióban működő nővérünk eladja, és kötszert meg ruhát vásárol a betegeknek. Ezek a bélyegek arrafelé nagy becsben vannak. Zambiában pl. egy új templomban egy teljes pad készült belőlük; Indiában meg két magyar bélyegért egy kiló rizst kapnak. Ugye milyen szép ilyen konkrétumokat tudni?!

A GONDVISELÉS ÚJABB „CSODÁJA”

1981 októberében kirándulni mentünk a gyerekekkel (a fejlődésben elmaradt gyerekek nevelőintézetével, amelyet a páter Hsinchuban vezet — Szerk.) a hegyekbe két napra, a saját kis iskolabuszunkkal és a plébániánk óvodabuszával. Minden szépen

sikerült. Boldogan jöttek haza a gyerekek. Alig voltunk félórára a városunk előtt, mikor észrevettük, hogy a másik kocsi nem jön. A vezető páter azt mondja: „Gyerekek, imádkozunk egymásért; előbb a hátramaradt kocsiban levőkért.” Név szerint imádkoztak társaikért. Mégsem jöttek. Tehát visszafordultunk. Amint láttunk, sohasem felejtjük el: az óvoda kocsija felfordulva, négy kerek az égnek, és minden oldalról tűz lobogott az éjszakában, mintegy tűztengerben volt minden, — de a gyerekek megmenekültek! Ott álltak sírva, jajgatva az út mellett.

A sofőr elmondta, hogy történt. Egy az út mentén álló kocsi hirtelen eléjük kanyarodott. A sofőr nem tehetett mást, gyorsan lefékezett, és oldalt fordult. A másik kocsi tovább ment. Csakhogy az övük megállt ugyan, de fel is fordult. A benzin lassan folyni kezdett hátul a tartályból. A jobboldali ajtó beszorult, nem lehetett kinyitni. A gyerekek biztonsága miatt az ablakok ráccsal vannak ellátva, és a baloldali ajtó is mindig zárva. De csodálatosképpen éppen aznap a kocsitisztítás után a sofőr elfelejtette lezárni, és a nagy veszélyben magától kinyílt. Egyik vezető azonnal átlátta a helyzetet. Harsányan vezényelte a gyerekeket: „Gyorsan kímászni a kocsiból!” A tizenhét gyerek élvezte a dolgot, nevetgélve mászkáltak négykézláb a kocsi mennyezetén. Nagy részük már kint volt, mikor a még mozgó motorból egy szikra kipattanhatott, és lángba borította az egész kocsit. Belülről is lassan égni kezdett minden. De a nyitva felejtett ajtón mindenki kijutott.

A tűzoltók hamarosan ott voltak. Mentő nem kellett. A mi autónk két fordulattal behozta a gyerekeket. Kettőn szenvedtek kisebb égési sebet, ezeknek első segélyt adtam, rögtön talpra álltak. Másnap biztonság kedvéért még röntgenfelvételt is csináltam, de nem volt semmi baj. A rendőrtiszt, aki kijött, és látott egy keresztet, csak azt kérdezte: „Majuk milyen valláshoz tartoznak?” „Mi mind katolikusok vagyunk” — harsogták a gyerekek (ami nem is teljesen igaz). „Gondoltam. Az Ég Ura (ez Kínában az Isten neve) védi önöket.”

Másnap este mindnyájan hálaadó szentmisét mutattunk be nagy-nagy örömmel — az elégett autó kára ellenére is. Kérlek, segítsetek továbbra is, elsősorban imával, akkor az anyagiakban sem szenvedünk kárt, vagy az is hamar bepótlódik.

P. Jaschko István SJ

PÜSPÖKKINEVEZÉSEK MAGYARORSZÁGON

A Szentatya intézkedése folytán a magyar püspöki karban a következő változások történtek:

A pápa elfogadta a 75. évét betöltött Kisberk Imre székesfehérvári megyéspüspök lemondását (aki azóta ápr. 24-én elhunyt), s utódául segédpüspökét, Szakos Gyulát nevezte ki. (Életrajzát lásd Szolgálat 42. sz.)

Paskai László veszprémi megyéspüspök Ijjas József kalocsai érsek utódlási joggal felruházott koadjutor érseke lett. (Életrajzát lásd Szolgálat 38. sz.)

Szendi József székesfehérvári egyházmegyes pap pudenzianai c. püspök és a veszprémi egyházmegye „ad nutum Sanctae Sedis” apostoli kormányzója;

Belon Gellért kinevezett elisi c. püspök Cserháti József pécsi megyéspüspök segédpüspöke;

Póka György, a győri papnevelő intézet rektora cubdai c. püspök és Fábíán Árpád szombathelyi megyéspüspök segédpüspöke lett.